

Lisa 7. Valgamaa omavalitsuste hariduse hetkeseisu kirjeldus ja hindamine omavalitsuste kaupa

Lisa 7.9. Taheva vald

TAHEVA VALD HARIDUSVALDKONNA ÜLEVAADE

I ÜLDANDMED JA KIRJELDAV OSA

Taheva vallas tegutseb üks haridusasutus – Hargla Kool. Tegemist on liigilt lasteaed-põhikooliga, mille kooli osa töötab Harglas ja lasteaia osa Koikkülas. Koolis on 9 klassi ja selles õpib seisuga 01.11.2013 52 õpilast. Nendest on hariduslike erivajadustega õpilasi 9 ja individuaalset õppekava rakendatakse 8 (sh. 3 ajutise õpiraskusega) õpilasele. Koolis on moodustatud 2013/2014 liitklassid järgmiselt: 1. ja 3. klass, 2. ja 4. klass, 5. ja 6. klass. Lasteaias on seisuga 01.11.2013 14 last ja moodustatud on liitühm. Koolis on moodustatud 8,35 õpetaja ametikohta, muu personali ametikohti on 5,28. Lasteaias on 1,19 õpetaja ametikohta ja muu personali ametikohti on 3,5.

Hargla Koolis töötab võru keele ring ning lasteaias töötab võru keelne keelepasa, mis tähendab, et ühel päeval nädalas käib lasteaias suhtlus ja õppetöö võru keeles. Hargla Koolis õpetatakse õppeainena kohalugu. Nii kool kui lasteaed on alates 2005. aastast süvendatult tegelenud keskkonnateadlikkuse temaatikaga. Igal aastal on valitud konkreetne teema (nt klaas, vesi, kodukandi loodus, taaskasutus jne) ning õppeaasta kolmandal ja neljandal veerandil sellega süvitsi tegeldud. Õpilased on käinud õppeaasta lõpus aasta keskkonnateemaga seotud õppereisidel. Kool teeb koostööd kohalike mittetulundusühendustega – nii näiteks on koostöös kohaliku mittetulundusühinguga rajatud kooli juurde multifunktsionaalne pallimänguväljak, soetatud kooli rahvatantsurühmale Hargla kihelkonna rahvarõivad, korraldatud Vana Võrumaa piirkondi hõlmav võru kultuuri ja keelt tutvustav 24. Kaika suveülikool.

Hargla Kool teeb tugispetsialistide osas aktiivset koostööd Valgamaa Noorte Nõustamiskeskusega. Olemas vajadus kohapealsete tugispetsialistide järele, täiskoormuse pakkumiseks on kaalutud koostööd naaberkoolidega (Lüllemäe, Mõniste), kuid kokkulepeteni pole jõutud.

Hargla Kooli ja Lüllemäe Põhikool teevad koostööd, mille raames toimub mõlema kooli õpilastele ühine majandusring, milles läbitakse minifirma programm; samuti osalevad mõlema kooli õpilased füüsikabussi õpikodades Lüllemäel.

Koolipidajana tegutseb Taheva Vallavalitsus, kus haridusküsimustega tegelevad muu töö hulgas vallavanem ja sotsiaalnõunik. Kooli raamatupidamist peetakse vallavalitsuses.

Taheva vallas töötab Hargla Maakultuurimaja struktuuriüksus Taheva Valla Avatud Noortekeskus, kes koordineerib valla noorsootööd, tegeleb noorte vaba aja sisustamisega, noorteinfo jagamisega, nõustamisega jms. Huviringid tegutsevad nii avatud noortekeskuse kui kooli juures, samuti on huviringide eestvedajateks olnud kohalikud mittetulundusühendused. Huvikoolides käiakse Valgas (nt muusikakool, korvpallikool). Karjäärinõustamist viiakse koostöös Valgamaa Noorte Nõustamiskeskusega nii koolis kui avatud noortekeskuses.

Hargla Kooli õpilastele on pakutud tasuta lõunatoitu ja hommikuputru, tasuta on olnud kõik õppematerjalid (sh töövihikud jms), õppereisid, transport kooli ja kodu vahel, kõik huviringid. Lasteaialiste toiduraha kulud kannab vähemalt neljal kuul aastas vallavalitsus, praktikas tehakse seda jooksvalt vastu võetud otsuste alusel isegi enam kuid. Taheva vald on toetanud õpilasi huvikoolide kohamaksude tasumisel ja osaliselt ka vastava transpordikulu katmisel. Makstakse toetust lapse 1. klassi astumisel, põhikooli, keskkooli või gümnaasiumi, kutsekooli ja kõrgkooli lõpetamisel, keskkoolide ja gümnaasiumide õppureid toetatakse igakuiselt vastava toetusega.

Taheva Vallavalitsus on korraldanud õpilastranspordi kooli ja kodu vahel liikumiseks ning katab vastavad kulud oma eelarve kaudu. Tagatud on ka lasteaiaste transport ning kulude katmine samal põhimõttel. Liiklemiseks kasutatakse lisaks tellitud õpilasbussile liinibusse ja vallale kuuluvaid sõidukeid. Vallasiseste huviringide puhul on arvestatud ühistranspordiga liikumise võimalusi. Vallast väljas huvikoolides käimisel peavad need võimalused leidma vanemad, üldjuhul on huvikoolis õppimine vähemalt Valgas ühistranspordiga liigeldes võimalik.

Hargla Kool kasutab Hargla kooli kinnistut Harglas ja Lasteaia kinnistut Koikkülas koos kõigi kinnistutel paiknevate hoonete ja rajatistega. Varade omanik on Taheva vald. Hargla Koolil puudub spordisaal.

Hargla koolihoone fassaadid soojustati ja rekonstrueeriti 2013. aastal. Lähima paari aasta jooksul on hädavajalik koolihoone pööningu soojustamine, keldri soojustamine koos sadevete ära juhtimisega ning kooli küttesüsteemi rekonstrueerimine (praegu kasutusel ahiküte). Kooli puutöökoda asub eraldi majas ning sinna on vajalik rajada vee- ja kanalisatsioonivarustus ning paigaldada tulekahju- ja valvesignalisatsioon.

Hargla Kooli lasteaia hoonel on vaja rekonstrueerida kaugemas tulevikus katus.

Hargla Kool kuulub tervist edendavate haridusasutuste võrgustikku.

Hargla Kool tähistas 2013. aastal oma 325. juubelit.

Hargla Koolil on koduleht aadressil <http://www.hargla.edu.ee/>

Tabel 1. Andmed valla/linna arendus- ja strateegiliste dokumentide kohta, millega kujundatakse haridusvaldkonda

Dokumendi nimetus	Mida reguleerib	Kus/kes kinnitanud	Kaua kehtib	Veebilink või asukoht	Märkused
Taheva valla arengukava 2010-2019	Muuhulgas ka hariduse valdkonna hetkeseis, arenguplaanid, investeringute kava jms.	Taheva Vallavolikogu	31.12.2019	https://www.riigiteataja.ee/akt/419062013041	
Taheva valla eelarvestrateegia 2013-2017	Muuhulgas ka haridus valdkonna rahaliste ressurssidega seonduvat.	Taheva Vallavolikogu	31.12.2017	https://www.riigiteataja.ee/akt/422102013073	

II ANALÜÜSIV OSA

Hetke- ja arenguvaate hinnangu lahtrisse märkige skaala number, mis iseloomustab antud kriteeriumi toimivuse taset. Iga hindamisvaldkonna kohta **palun märkige kaks numbrit**. Esiteks hindate olemasolevat „hetke“. Nt gümnaasiumiharidus Hetkevaade 1 ja siis areng Arenguvaade 2 .Milles on arenguvajadused, seda toote välja kuni kolme alapunktiga. NB, Kindlasti, palun, lähtuge nendest samadest dokumentidest oma hetkevaate ja arenguvaate esitamisel, mis punktis I nimetasite. Selle tabeli koostamiseks s ei pea tegema eraldi ajartunnakuid. On väga hea, kui suudate kogu kirjeldava osa esitada nii, et **see mahub 3-4 leheküljele (osad II-III)**

Hetkevaade

- 1= vastab nõutavale tasemele
 2= pigem vastab nõutavale tasemele
 3= pigem ei vasta nõutavale tasemele
 4= ei vasta nõutavale tasemele

Arenguvaade

- 1=tagab jätkusuutliku arengu
 2= pigem tagab jätkusuutliku arengu
 3= pigem ei taga jätkusuutlikku arengut
 4=ei taga jätkusuutlikku arengut

KOHALIKU OMAVALITSUSE HARIDUSVÕRK	Hinnang	
	Hetke-vaade	Arengu-vaade
1.1.HINDAMISVALDKOND: Alusharidus	2	2
<p><u>Kriteeriumi lühikirjeldus (sh enesehinnangu lühipõhjendus)</u> Alusharidust antakse Hargla Kooli lasteaias, kus on moodustatud selleks liitühm. Vajalik personal ja vahendid on olemas, lasteaiaste transport kooli ja lasteaiade vahel korraldatud ja seega teenus piirkonna inimestele kättesaadav. Tugispetsialiste osas tehakse koostööd Valgamaa Noorte Nõustamiskeskusega. Lasteaias on olemas oma eripära (võru keele keelepesa, tervist edendav lasteaed, keskendumine keskkonnatemaatikale).</p> <p><u>Koht/olulisus maakondlikus vaates</u> Tegemist on Taheva valla ainukese lasteaiaga, kus käivad lapsed kuni 23 km kauguselt.</p> <p><u>Tugevused (kuni 3 nimetada)</u> alushariduse saamise võimalus suhteliselt kodu lähedal teenuse paindlikkus, vanemate vajadused, ettepanekud on arvestatud lasteaias ja kooli toimimine ühtse haridusasutusena</p> <p><u>Arenguvajadused (kuni 3 nimetada)</u> laste arvu vähenemine vallas ressursside puudus õppekeskkonna parandamiseks ning materiaalse baasi täiendamiseks käitumis- ja emotsionaalhäiretega õpilaste arvu kasv ja nendega toimetulek</p>		
1.2. HINDAMISVALDKOND: Alg-ja põhiharidus	2	2
<p><u>Kriteeriumi lühikirjeldus (sh enesehinnangu lühipõhjendus)</u> Hargla Koolis on olemas vajalik pedagoogiline personal ja vahendid. Õppetööd korraldatakse õpilaste individuaalseid vajadusi arvestades (hariduslikud erivajadused, individuaalsed õppekavad, üks-ühele õpe, koostöö tugispetsialistide osas vastava maakondliku keskusega). Koolil on olemas oma eripära (kohaloo õpetamine, võru keele ring, tervist edendav kool, keskendumine keskkonnatemaatikale), ellu on viidud mitmeid uuenduslikke projekte (nt Koiva-Mustjõe maastikukaitseala uurimine, viha juhtimise ja enesekehtestamise koolitused nii õpilastele kui kooli töötajatele).</p> <p><u>Koht/olulisus maakondlikus vaates</u> Tegemist on Taheva valla ainukese kooliga, kus käivad lapsed kuni 20 km kauguselt.</p> <p><u>Tugevused (kuni 3 nimetada)</u> põhihariduse saamise võimalus kodu lähedal</p>		

<p>hariduslike erivajadustega laste õpetamine kodulähedases koolis rakendunud koostöö naaberkoolidega, kohalike mittetulundusühendustega <u>Arenguvajadused (kuni 3 nimetada)</u> laste arvu vähenemine vallas ressursside puudus õppekeskkonna parandamiseks ning materiaalse baasi täiendamiseks käitumis- ja emotsionaalhäiretega õpilaste arvu kasv ja nendega toimetulek</p>			
1.5.HINDAMISVALDKOND: Elukestev õpe		Ei oska hinnata	Ei oska hinnata
<p><u>Kriteeriumi lühikirjeldus (sh enesehinnangu lühipõhjendus)</u> Elukestev õpe toimub enamasti mitteformaalselt huvi- ja õpiringide baasil. Korraldatakse vajadusest lähtuvalt valdkondlike koolitusi ka kohapeal. <u>Koht/olulisus maakondlikus vaates</u> Kohapealsed elukestva õppe võimalused on tõenäoliselt sarnased teiste väiksemate omavalitsuste võimalustega. Kohapeal ei jagu inimesi koolitusgruppide moodustamiseks. <u>Tugevused (kuni 3 nimetada)</u> Toimib kohalike huvi- ja õpiringide baasil Korraldatakse kohapeal temaatilisi täienduskoolitusi (nt sotsiaalvaldkonnas) Vallaga seotud struktuurides on õppimine toetatud ja võimaldatud. <u>Arenguvajadused (kuni 3 nimetada)</u> Vastavate juhendajate, koolitajate nappus Vastavate ruumide ja vahendite ajakohastamise vajadus</p>			

HARIDUSVÕRKU TOETAVAD TEENUSED JA TOETUSE, HUVIHARIDUS JA NOORTETÖÖ	Hinnang	
	Hetkevaade	Arenguvaade
2.1.HINDAMISVALDKOND: Tugiteenused õpilastele/noortele	3	3
<p><u>Kriteeriumi lühikirjeldus (sh enesehinnangu lühipõhjendus)</u> Vajadus tugiteenuste järele on suurem, kui nende tegelik kättesaadavus. Väga suur hulk vanemaid ei tunne vastutust, ei oma teadmisi-oskusi tugiteenuste kättesaadavusse panustamisel või oma tegevusega spetsialistide toetamisel. Suur probleem on transpordikorraldus (rahalised kulud, suur ajakulu, sageli vallapoolse saatja, autojuhi vajadus), sest spetsialistide juurde tuleb sõita nt Valka, Tartusse, Viljandisse, Tõrvasse jne. <u>Koht/olulisus maakondlikus vaates</u> Kohapeal enamasti tugispetsialistid puuduvad (aeg-ajalt on neid meil töötanud, projektipõhiselt on samuti teenuseid piirkonda saadud), vajalik vastava maakondliku keskuse töö. <u>Tugevused (kuni 3 nimetada)</u> On enam-vähem suudetud tugispetsialistide kättesaadavus valla ja kooli pingutuste tõttu tagada. <u>Arenguvajadused (kuni 3 nimetada)</u> Vajalik senisest enamad võimalused tugispetsialistide kaasamiseks (rahalised ressursid väga piiratud, vastavad spetsialistid üle koormatud, vanemate teadlikkus ja huvi sageli minimaalne). <u>Koostöö naaberkoolidega ühiste spetsialistide leidmiseks/palkamiseks.</u></p>		
2.2.HINDAMISVALDKOND: Karjääri-ja nõustamisteenused	2	2

<p><u>Kriteeriumi lühikirjeldus (sh enesehinnangu lühipõhjendus)</u> Maakondliku keskuse, avatud noortekeskuse, kooli ja erinevate projektide baasil on teenused kättesaadavad.</p> <p><u>Koht/olulisus maakondlikus vaates</u> Vajalik maakonnakeskne koordineerimine, vastava keskuse töö, kelle abil kohapeal suudetakse teenuseid osutada.</p> <p><u>Tugevused (kuni 3 nimetada)</u> Teenused on koostöös teiste organisatsioonidega kättesaadavad.</p> <p><u>Arenguvajadused (kuni 3 nimetada)</u> Kohalike spetsialistide (noorsootöötaja, õpetajad) koolitamine.</p>		
<p>2.3.HINDAMISVALDKOND: Toetused õpilastele ja õppijatele</p>	2	2
<p><u>Kriteeriumi lühikirjeldus (sh enesehinnangu lühipõhjendus)</u> Hargla koolis ja lasteaias, kohalikes huviringides on õppimine toetatud, praktiliselt kõik kulud kaetakse vallaeelarve kaudu või erinevate mittetulundusühenduste ning projektitoetuste abil. Toetatakse kõiki keskkoolides ja gümnaasiumides õppijaid igakuise rahalise toetusega. Toetatud on olnud huvikoolides õppimine.</p> <p><u>Koht/olulisus maakondlikus vaates</u> Ei oska hinnata</p> <p><u>Tugevused (kuni 3 nimetada)</u> Mitmetahulised huvitegevuse ideed on saanud projektipõhist rahastust.</p> <p><u>Arenguvajadused (kuni 3 nimetada)</u> Huvitegevuse rahastus enamasti projektipõhine ja seega ebastabiilne. Vallaeelarve võimaluste vähenedes tuleb hakata vanematel rahaliselt panustama (nt koolilõuna, õppereiside finantseerimisel).</p>		
<p>2.4. HINDAMISVALDKOND: Huviharidus ja noortekeskused ja -toad</p>	2	2
<p><u>Kriteeriumi lühikirjeldus (sh enesehinnangu lühipõhjendus)</u> Olemas avatud noortekeskus, huviringid tegutsevad nii avatud noortekeskuse, kooli kui kohalike mittetulundusühenduste baasil.</p> <p><u>Koht/olulisus maakondlikus vaates</u> Ei oska hinnata.</p> <p><u>Tugevused (kuni 3 nimetada)</u></p> <p>Avatud noortekeskuse koostöö kooliga (nt liiklusõpet korraldab ANK koolis).</p> <p>Noorte omaalgatus ja initsiatiiv hetkel suur (korraldatud maakondlikud võrkpalliturniirid, kalapäevad).</p> <p>Huviringid on muutunud mitmekesisemaks (lisandunud nt puutõering, majandusring).</p> <p><u>Arenguvajadused (kuni 3 nimetada)</u></p> <p>Vajalik noorsootöötaja tihedam kontakt põhikooli lõpetanud noortega, kohaliku kooliga.</p>		
<p>2.5 HINDAMISVALDKOND: Õpilastransport ja liikumise logistika</p>	2	2
<p><u>Kriteeriumi lühikirjeldus (sh enesehinnangu lühipõhjendus)</u> Õpilastransport on korraldatud optimaalselt, õpilaste kooliteele kuluv aeg on kuni 25 minutit. Kombineeritult kasutatakse nii tellitud teenust, ühistransporti kui vallale kuuluvaid masinaid.</p> <p><u>Koht/olulisus maakondlikus vaates</u> Ei oska hinnata.</p> <p><u>Tugevused (kuni 3 nimetada)</u> Koolipäeva pikkus on mõistlik ka juhul, kui osaletakse huvitegevuses. Ka lasteaialastele on tagatud saatjaga transport.</p> <p><u>Arenguvajadused (kuni 3 nimetada)</u> Bussiliiklus dikteerib haridusasutuse plaane, laste päevakava.</p>		

RESSURSID JA INVESTEERINGUD	Hinnang	
	Hetke-vaade	Arengu-vaade
3. HINDAMISVALDKOND: Ressursside juhtimine. Infrastruktuur ja investeeringud	2	2
<p><i>Kriteeriumi lühikirjeldus (sh enesehinnangu põhjendus: finantsressursside juhtimine; siia võib nimetada ka hariduse osa eelarvest, materiaal-tehnilise ja infotehnoloogilise baasi asjakohasus ja otstarbekas kasutamine haridusvaldkonna eesmärkide saavutamiseks; hooned, investeeringud, personal).</i></p> <p>Rahaliste ressursside kasutamine väga läbi mõeldud. Personali vajadus tegelikkusega võrreldes suurem, aga rahalised ressursid ei võimalda täiendavalt inimesi palgata.</p> <p><i>Koht/olulisus maakondlikus vaates</i></p> <p>Hariduskulud õpilase, lapse kohta nii koolis kui lasteaias keskmisest suuremad.</p> <p>Harglas hariduse andmine oluline (kui see kaob, siis lapsed Lüllemäele liikuda ei saa osadel aastaegadel mittesõidetava ühendustee tõttu, Valga jääb põhikooliõpilasele kõige kaugemast kandist ja kõiki peatusi läbi sõites 46 km kaugusele, Võru maakonda on liikumas sel juhul arvatavasti osa lapsi).</p> <p><i>Tugevused (kuni 3 nimetada)</i></p> <p>Töökohad ja tööülesanded analüüsitud, dubleerimist ei ole.</p> <p>Koolihoonesse ja lasteaiahoonesse on tehtud viimastel aastatel olulisi investeeringuid.</p> <p><i>Arenguvajadused (kuni 3 nimetada)</i></p> <p>Kooli arvutiklassi ajakohastamine.</p> <p>Kooli ja lasteaia investeeringuvajadused (kooli põõningu soojustamine, keldri soojustamine koos sadevete ärajuhtimisega, kooli küttesüsteemi, lasteaia katuse rekonstrueerimine).</p>		

Alljärgnev tabel on oma ülesehituselt sarnane Valga maakonna arengukava investeeringute ja tegevuste kavaga. Tõsi, ta on kaugeleulatavam. Kui 4 aasta pikkune periood on KOVi ühe valitsemisperioodi tervik, siis + 3 aastat on keerulisem prognoosida. Palun, aga püüdke siiski. Eriti on seda siis hea teha, kui KOVi arengukava on aastani 2020 või enam. Juhul, kui KOV arengukava seda perioodi kuidagi ei kata, siis palun lisage märkus. Kasutage **eurodes** märkimist. Kui summat ei tea (st seda pole KOVi arengukava tegevuskavas ka märgitud), aga tegevus/ investeering on oluline märkige **X**. Samuti soovitan väiksemate summade kui 1000 (€) kasutada X-ga märkimist.

Tegevuste nimetamisel palun olge „riigimehelik“, kuid ka enesekeskne ja tehke sellest lähtudes parim valik: märkige oluline tegevuse maakonna ja KOV vaates maakonna ja oma KOVi haridusvaldkonna eesmärkidest lähtudes. Selleks, et maakonna vaadet kiiremini leida, on kirjale lisatud Valgamaa arendusstrateegia maatriksid ja investeeringute kava väljavõte, kus on toodud haridus, noorsootöö ning need investeeringukava osad, kus on märgitud haridust/kooli/koolitust.

RESSURSSIDE JA TEGEVUSTE KAVA AASTANI 2020 HINDAMISVALDKONDADE KAUPA

		Teostamise aeg ja planeeritav maksumus aastate lõikes (€)						Vastutaja	Partnerid	Märkused, selgitused (s.h kui projekt jätkub pärast 2018., siis välja tuua prognoositav kogumaksumus)	
		2014	2015	2016	2017	2018	2019				2020
1..HINDAMISVALDKOND:											
1.	Alusharidus										
	Hargla Kooli lasteaia katuse rekonstrueerimine									X	
2.	Põhiharidus										
	Hargla Kooli põõningu soojustamine, keldri soojustamine koos sadevete ärajuhtimisega (2015 – 30 000 eurot); küttesüsteemi rekonstrueerimine (2019 – 60 000 eurot), staadioni rekonstrueerimine (2020 – 120 000 eurot), puutöökojale vee- ja kanalisatsioonivarustuse rajamine ning tulekahju- ja valvesignalisatsiooni paigaldamine (2016 - 40 000 eurot); mööbli ost (2018 – 7000 eurot).		30 000	40 000			7000	60 000	120 000		
3.	Gümnaasiumiharidus										
4.	Kutse-ja kõrgharidus										
5.	Elukestev õpe										

		Teostamise aeg ja planeeritav maksumus aastate lõikes (€)							Vastutaja	Partnerid	Märkused, selgitused
II HINDAMISVALDKOND		2014	2015	2016	2017	2018	+2019	2020			
1.	Tugiteenused õpilastele/noortele										
	<i>Koostöös naaberkoolidega ühiste tugispetsialistide palkamine.</i>		X								<i>Ei oska prognoosida aega, maksumust.</i>
2.	Karjääri- ja nõustamisteenused										
3.	Toetused õpilastele ja õppijatele										
4.	Huviharidus, noortekeskused ja -toad										
5.	Õpilastransport ja liikumise logistika										
		Teostamise aeg ja planeeritav maksumus aastate lõikes (€)							Vastutaja	Partnerid	Märkused, selgitused
III HINDAMISVALDKOND		2014	2015	2016	2017	2018	+2019	2020			
1.	Investeeringud haridusasutuste hoonetesse ja rajatistesse										
2.	Investeeringud haridusega seotud objektidesse ja/või vahenditesse										
	Hargla Kooli ja Koikküla puurkaev-pumplade veepuhastusseadmete väljavahetamine (2015), Hargla Kooli reoveepuhasti rekonstrueerimine (2016).		15 000	32 000							